

Trondheim Arbeiderparti valgprogram 2023-2027

Innholdsfortegnelse

- De store oppgavene løser vi best i fellesskap
 - Innledning
 - Oppvekst og utdanning
 - Helse og omsorg
 - En aktiv næringspolitikk
 - Arbeidsliv
 - Miljø og klima
 - Sosial- og boligpolitikk
 - Kultur, idrett og frivillighet
 - Studentbyen Trondheim
 - Parlamentarisme

DE STORE OPPGAVE LØSER VI BEST I FELLESSKAP

Europa går en svært usikker tid i møte. Dette påvirker også Trondheim, og gjør at beredskap må få større fokus. Vi merker det alle sammen. De som har minst, merker det aller mest.

Arbeiderpartiet ønsker at hver og en av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Samfunnet skal være basert på frihet, solidaritet og like muligheter for alle. I

Trondheim har vi lange og gode tradisjoner for å løse store og små samfunnsoppgaver i fellesskap.

Klima- og naturkrisen er vår tids største utfordring. Arbeiderpartiet skal ta ansvar for å kutte i de lokale klimautslippene og sikre grønn omstilling.

For oss vil trygg økonomisk politikk hvor en god oppvekst og en verdig eldreomsorg alltid går foran skattekutt. Velferd og arbeid til alle vil alltid være viktigst for Arbeiderpartiet og vi setter trygg styring og fellesskapet først.

INNLEDNING

I Trondheim møtes stolt historie og fremtidsrettet kompetanse. Byen er i kraftig vekst og i rask utvikling. Det blir flere skoleelever, flere eldre, flere som skal reise mellom jobb, hjem og fritidsaktiviteter, og alle trenger et sted å bo til en overkommelig pris. Idretten, kulturen og næringslivet trenger mer plass og samtidig skal vi utvikle byen på en bærekraftig måte.

Arbeiderpartiet vil alltid prioritere likeverdige og trygge helse- og velferdstjenester. Nå som antallet av de eldste innbyggerne øker betydelig blir det mer viktig enn noen gang at ressursene fordeles solidarisk og etter behov. Samfunnet skal legge til rette for at innbyggere med behov for hjelp og pleie skal kunne bo hjemme. Det må være nok sykehjemsplasser og vi skal tilstrebe at alle får et best mulig tilpasset tilbud. Flere hele faste stillinger gir trygghet og forutsigbarhet for ansatte. Sammen med satsing på kompetanseheving gjennom yrkeslivet vil dette forbedre kvaliteten på tilbudet og til rekruttering av ansatte. Trondheims styrker og fortrinn skal utvikles ved hjelp av den norske samarbeidsmodellen. Denne skal ligge til grunn for all politikkutvikling i byen vår.

Å jobbe for at våre barn og unge får en god oppvekst er den viktigste investeringen vi kan gjøre for fremtiden. Trondheim skal ha skoler der alle elever opplever trygghet og selvtillit til å mestre livet. Skoler som løfter alle elever uansett hvilke forutsetninger de har. Vi skal fortsatt bygge skoler, samtidig som vi vil videreutvikle innholdet i skolehverdagen. Vi ønsker at Trondheim skal bli en foregangskommune for en mer praktisk rettet grunnskole.

Den profesjonelle kunsten, de frivillige kulturaktørene og de kulturbaserte næringene bidrar til et levende samfunn gjennom opplevelser og egenaktivitet. For Arbeiderpartiet er det viktig at alle har tilgang til gode kulturopplevelser. Samarbeid med idrettslag for å sikre gode aktivitetstilbud til alle barn og unge er også en viktig satsing for Arbeiderpartiet. Vi skal legge til rette for bedre tilgang til lokaler for kulturaktiviteter og flere idrettsanlegg.

Arbeid til alle er Arbeiderpartiets viktigste politiske sak. Gjennom en aktiv næringspolitikk, god fordelingspolitikk, en sterk offentlig velferdssektor og det organiserte arbeidslivet skapes trygge rammer for næringslivet og den enkelte arbeidstaker. Gjennom tett samarbeid med næringsaktørene og fagbevegelsen skal det være attraktivt for næringsdrivende å etablere seg i kommunen. Ikke minst skal Trondheim være en god samarbeidspartner for vekst og utvikling i hele Trondheimsregionen.

For å holde tritt med befolkningsveksten må utbyggingstakten holdes oppe slik at vi sikrer tilgang på nok boliger samtidig som prisnivået holdes på et akseptabelt nivå for folk flest. Matjord, grønne lunger og store utkantområder skal få ligge i fred. Arealer som er avsatt til næringsformål skal bygges ut etter behov. I nye offentlige bygg skal det velges klimavennlige materialer, energiløsninger og byggefasen skal være utslippsfri.

Trondheim er i endring og Arbeiderpartiet skal fortsatt ta ansvar for å utvikle byen til et bedre sted å bo for alle. Ungene skal få et godt tilbud i barnehager og skoler og oppleve omsorg, trivsel og læring. Når alderen tærer på, eller vi møter helseutfordringer i tidlig alder, skal vi som samfunn stille opp. Vi skal også legge til rette for at folk, unge som gamle, kan fylle livene med meningsfulle aktiviteter på fritiden. Et godt kulturtilbud, idrettsaktiviteter og friluftsliv er viktig for helsa. God folkehelse gir bedre liv.

OPPVEKST OG UTDANNING

BARNEHAGE

Barnehagen skal være et godt sted å være og gi alle barn et godt pedagogisk tilbud. Barnet skal oppleve omsorg, mestring og utfoldelse. Barndommens egenverdi skal vektlegges og fri lek må anerkjennes som en viktig del av et barns hverdag. Barnehager skal være en mestrings- og læringsarena der hvert enkelt barn, uavhengig av funksjonsnivå, skal møtes med sine unike ferdigheter og behov.

Arbeiderpartiet ønsker at forebygging gjennom barnehage skal være et sentralt prinsipp, slik at tilstrekkelige ressurser settes inn tidligst mulig. Da må vi ta på alvor at de ansatte i barnehagene opplever avstand mellom de krav, oppgaver og forventninger som stilles og ressursene de har til rådighet. Arbeiderpartiet vil sikre nok ressurser til ansatte gjennom hele dagen, slik at vi sammen kan skape en enda bedre barnehage for både store og små.

Arbeiderpartiet har som mål at alle ettåringer skal få barnehageplass den måneden de fyller ett år, forutsatt økt statlig bidrag. Kontantstøtten må fjernes og midlene tilføres barnehagesektoren. Vi vil arbeide videre for et regelverk som sikrer at fellesskapets midler ikke går til privat utbytte.

SKOLE OG SFO

Skolens fremste mål er å legge grunnlaget for at elevene gjennom læring og fellesskap opplever å mestre livet. Det forplikter oss til å gi alle elever et likeverdig opplæringstilbud og trygt skolemiljø, uavhengig av skole eller bydel.

Elever skal oppleve trygghet og få utfolde sin kreativitet og skaperevne, slik at de kan utvikle seg til å mestre ulike utfordringer. På den måten kan alle barn gå voksenlivet i møte med selvtillit og framtidstro. Arbeiderpartiet vil arbeide for at skolen til enhver tid har de virkemidler som forutsettes for å oppfylle disse målene.

SFO skal legge til rette for lek, kultur og meningsfulle fritidsaktiviteter. SFO beriker barns spontane lek og skal være et sted der barna opplever omsorg, trygghet, respekt og et

inkluderende lekemiljø. Arbeiderpartiets mål er at ansatte i skole og SFO har hele og faste stillinger.

Tilpasset opplæring

Arbeiderpartiet skal sikre bedre tilpasset opplæring i et inkluderende fellesskap og et godt spesialpedagogisk tilbud. Trondheimsskolen skal ta i bruk ulike vurderingsformer, læringsressurser og læringsarenaer. Elevenes rett til spesialpedagogisk undervisning skal sikres.

Fellesskolen trenger godt kvalifiserte lærere, fagarbeidere og andre ansatte som har tid til hver enkelt elev. Arbeiderpartiet har som mål å styrke laget rundt eleven, gjennom å rekruttere og beholde ansatte med variert kompetanse og erfaring. På den måten sikrer vi at skolene våre kan opprettholde høy kvalitet.

En mer praktisk rettet skolehverdag fremmer motivasjon og læring for alle. Arbeiderpartiet ønsker en større vektlegging av praktisk-estetiske fag, fysisk aktivitet, flere praksisuker i årsplanene, mer samarbeid med kulturinstitusjoner og alternative læringsarenaer. Ny læreplan krever at vi øker investeringer i skolebøker og digitale læremidler. For å ruste elevene til videregående opplæring må vi styrke rådgivningstjenestens kompetanse om arbeidslivet.

Skolemiljø og psykisk helse

Alle elever skal ha en trygg skolehverdag med trygge skoleveier og inkluderende klassemiljø. Trondheimsskolen skal ha nulltoleranse mot mobbing og dette arbeidet må ytterligere intensiveres. Godt psykososialt miljø i skole og SFO bidrar til økt motivasjon og mestringsfølelse. Arbeidet med positive læringsmiljø er en av skolens viktigste oppgaver.

God fysisk og psykisk helse er en forutsetning for et godt liv. Vi skal sikre at elevenes helsetilbud har høy kvalitet og gjøres tilgjengelig for alle. Arbeiderpartiet vil ha en god og tilgjengelig skolehelsetjeneste med kompetente helsesykepleiere, sosialfaglig personale og psykologer. Det må etableres rutiner som sikrer samarbeid i skolehverdagen om psykisk helse, kosthold og ernæring i nært samarbeid med hjemmet. Skolens ansatte må gis økt kompetanse når det gjelder det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring. Arbeiderpartiet

har stor tro på at sunne og gode fellesmåltid bidrar til å gi elever økt konsentrasjon og utjevne sosiale forskjeller i klasserommene.

Barnevern

Barnevernet skal være sikkerhetsnettet når barn og familier av ulike årsaker har behov for hjelp og støtte. Arbeiderpartiet vil at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, skal få hjelp og omsorg til riktig tid. Dette vil vi få til gjennom en egen bemanningsnorm for barnevernet. Barnevernet skal ha mange nok og kompetente ansatte, samt nødvendige ressurser som sikrer at alle barn og unge vokser opp under trygge oppvekstvilkår.

VOKSENOPPLÆRING

Trondheim voksenopplæring er en viktig institusjon for inkludering av innvandrere. Målet er at alle innvandrere får en best og raskest mulig samfunnsdeltakelse. Stabile rammer og god bemanning er avgjørende for å få dette til. Med en mer urolig verden vil Norge og Trondheim måtte stille enda mer solidarisk opp for mennesker på flukt. Arbeiderpartiet vil videreutvikle og styrke samarbeidet mellom arbeidslivet, NAV og videregående skoler for en mer praktisk og yrkesrettet språkopplæring. Vi vil i samarbeid med næringslivet og kommunens tjenester utvikle flere praksisplasser og gjøre opplæringen mest mulig relevant i forhold til enkeltes og samfunnets behov, slik at flere kan få fast jobb etter endt opplæring.

HELSE OG OMSORG

Hvordan fellesskapet tar vare på de mest sårbare i samfunnet forteller mye om samfunnet vi lever i. Trondheim skal ha likeverdige, trygge og solidariske velferdstjenester.

For best å sikre likeverdige tjenester må ressursene fordeles rettferdig. Innbyggere uten høy stemme skal også høres. Likeverdige tjenester og rettferdig fordeling av fellesskapets midler og personell sikres best ved at kommunale tjenester utføres av kommunen selv eller av ideelle aktører. Kommunen skal alltid tilstrebe at alle får et best mulig tilpasset tilbud uavhengig av sosialt nettverk og personlig økonomi.

Fornøyde og kompetente ansatte

En av samfunnets største utfordringer i årene som kommer blir å skaffe nok personell til helse- og velferdstjenestene. Dette er allerede en utfordring over hele landet, og med rask vekst i gruppen med de eldste eldre er det viktig med rask iverksetting av målrettede tiltak og realistiske langtidsplaner.

Personell i helse- og omsorgstjenestene skal ønskes velkommen til en kultur med faste ansettelse og heltidsstillinger. Helsepersonell skal tilbys langsiktige kompetanseplaner. Arbeiderpartiet ønsker å prøve ut støtteordninger for utdanningsløp opp til bachelornivå for ansatte i sektoren.

Arbeidet med å bedre arbeidsmiljø og med å redusere sykefravær må intensiveres. Det skal være et overordnet mål at ansatte går hjem fra jobb med opplevelsen av å ha strukket til og av at de har fått gjort en god jobb. Der arbeidsbelastningen over tid er for høy skal økt bemanning være et virkemiddel. Ansvarsfordeling av arbeidsoppgaver mellom ulike yrkesgrupper må bli bedre definert slik at kompetansen utnyttes på rett sted til rett tid.

Personer som bor hjemme

Det skal tilrettelegges for at innbyggere som trenger hjelp til daglige gjøremål og til ivaretagelse av egen helse kan få bo hjemme. Arbeiderpartiet vil arbeide for at de som mottar hjelp av hjemmetjenesten skal få flere kjente ansikter og færre personer å forholde seg til. Trondheim skal være en foregangskommune i å ta i bruk nyttig velferdsteknologi som skal avlaste helsepersonell og heve kvaliteten på tjenesten. Mange pårørende gjør en enorm

innsats for at sine kan få bo hjemme og det er avgjørende at kommunen kan tilby gode avlastningsordninger og korttidsopphold.

Døgntilbud

Arbeiderpartiet er garantisten for at alle med behov skal få tilbud om sykehjemsplass i Trondheim. For at tjenestetilbudet skal oppleves likeverdig må det tilpasses til dels svært ulike behov. Arbeiderpartiet ønsker å videreutvikle helse- og velferdssentrene slik at flere opplever å få et tilbud som passer for seg. Dette skal skje ved å etablere flere spesialavdelinger og ved å styrke fagmiljøene rundt brukere med spesielle behov.

Innbyggere med nedsatt funksjonsevne

Hver og en av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Det gjelder også mennesker med nedsatt funksjonsevne. Gode helsetjenester, gode botilbud og ikke minst arbeids- og aktivitetstilbud bidrar til dette.

Arbeiderpartiet mener at bo- og aktivitetstilbudet til innbyggere med nedsatte funksjonsevner må gis større rammer for å kunne yte god omsorg og legge bedre til rette for aktiviteter og arbeid. Arbeiderpartiet vil sørge for meningsfulle og utviklingsfremmende fritidsaktiviteter på kveld, helg og ferier. Vi vil styrke funksjonshemmedes likestilling med fortsatt satsing på universell utforming, styrke ergoterapitjenesten og utvikle BPA-ordningen til å bli et likestillingsverktøy.

Fastlegeordningen

Fastlegeordningen er under stort press med sviktende rekruttering og frafall av erfarne fastleger. Tilbudet av helprivate allmennlegetjenester som ikke finansieres av det offentlige og som dermed ikke er tilgjengelige for alle, er i rask vekst.

Arbeiderpartiet vil påvirke sentrale forhandlinger gjennom blant annet storbynettverket for å finne nasjonale løsninger for en bærekraftig fastlegeordning. Trondheim må tilrettelegge for fastlønnsavtaler for allmennpraktiserende leger i spesialisering og være i kontinuerlig dialog med fastlegene om innholdet og omfanget av kommunale legeoppgaver.

Psykisk helse

Arbeiderpartiet ønsker å styrke helse- og botilbudet til innbyggere med psykiske helseutfordringer. Lavterskeltilbudene må styrkes i takt med behovet, slik at alle som har behov for psykisk helsehjelp blir møtt med kyndig fagpersonell.

Parallelt må det forebyggende arbeidet mot psykisk uhelse intensiveres. Dette må skje gjennom samarbeid mellom flere sektorer. Trondheim skal ha skoler og oppvekstmiljø som understøtter livsmestring, samtidig som vi har et inkluderende arbeidsliv. Trondheim skal ha sosiale møteplasser for alle aldersgrupper, styrke støttekontaktordningen og støtte opp om frivilligheten.

Rusomsorgen

I Trondheim skal innbyggere som bruker rusmidler møtes med hjelp og respekt og ikke med straff. Det er viktig at alle som har behov for støtte ikke vegrer seg for å be om hjelp av redsel for negative konsekvenser.

Mennesker som strever med rusmiddelavhengighet eller skadelig bruk av rusmidler har ulike utfordringer. Alle må sikres nødvendig bistand og oppfølging ut fra sine individuelle behov. Rusmiddelavhengighet er et helseproblem, og må behandles deretter. Innbyggere med utfordringer som skyldes bruk av rusmidler skal møtes med god hjelp og riktig helsetilbud.

Det er viktig at innbyggere med utfordringer knyttet til skadelig bruk av rusmidler sikres et trygt og variert botilbud. Arbeiderpartiet ønsker flere mindre botilbud, blant annet egne botilbud for kvinner. Arbeiderpartiets målsetting er å sikre at alle får den helsehjelpen de trenger, og ønsker å se om et ambulerende, tverrfaglig team kan bedre livssituasjonen for innbyggere med skadelig bruk av rusmidler og nedsatt boevne.

EN AKTIV NÆRINGSPOLITIKK

Arbeid til alle er Arbeiderpartiets viktigste politiske sak. Gjennom en aktiv næringspolitikk, god fordelingspolitikk, en sterk offentlig velferdssektor og det organiserte arbeidslivet skaper vi trygge rammer for næringslivet og den enkelte arbeidstaker. Vi skal slå hardt ned på sosial dumping og vi skal være garantisten for et seriøst arbeidsliv i hele kommunen

Et veletablert bedriftsdemokrati, hele faste stillinger, kompetente og selvstendige arbeidstakere er den viktigste grunnen til at norsk arbeidsliv er god på omstilling, og på den måten raskt klarer å ta i bruk ny teknologi. Dette er Norges viktigste konkurransefortrinn, og vil være med på å styrke eksisterende arbeidsplasser og skape nye i fremtiden.

En attraktiv og næringsvennlig by

Trondheim skal fortsette å være en attraktiv og næringsvennlig by. Det er en rekordstor tilflytting og vekst i næringslivet. For at næringslivet skal benytte seg enda mer av denne veksten i form av rekruttering og kompetanse, må vi sørge for å ha en attraktiv by med gode barnehager og skoler, et mangfoldig kulturliv, rimelige boliger og gode bydeler å bo i.

Arbeiderpartiet vil sikre tilstrekkelig næringsareal til eksisterende og nye bedrifter. Deler av byen vil transformeres som følge av økt befolkningstall og næringslivets behov for areal. Arbeiderpartiet ønsker å utvikle sammenhengende arealer som Tulluan og Torgård til næringsformål. Vi må ha fokus på næringsklynger ved regulering av nye tomter, slik at vi i større grad kan ha sambruk av tomtene. Arbeiderpartiet vil sikre en forutsigbarhet for varehandelen og unngå en overetablering i bransjen.

Vi har store ambisjoner for å videreutvikle samarbeidet i Trondheimsregionen, slik at Trondheim og omkringliggende kommuner i fellesskap kan vokse seg større. Vi har ett felles bo- og arbeidsmarked og gjennom tett samarbeid med Trondheimsregionen vil vi kunne få flere nyetableringer i regionen enn vi vil få til hver for oss.

Universitets- og forskningsbyen

Trondheim og regionen har noen av verdens fremste miljø innenfor forskning og utvikling, med SINTEF og NTNU. Det er viktig at forsknings- og utviklingsmiljøene sikres gode rammevilkår. Dette vil bidra til utvikling og omstilling av Norge og verden. Vi ønsker økt

kunnskap om hvordan samfunnet raskere kan bidra til det grønne skiftet gjennom teknologiutvikling, grønne arbeidsplasser i regionen og i hele landet. Trondheim skal bli en enda større eksportør av forskning og kunnskap til hele verden. En felles campus på Gløshaugen samt nytt Ocean Space Centre på Tyholt, vil ha stor betydning for Trondheim, regionen og landet. Vi vil fortsette dialogen med statlige myndigheter for å få dette på plass. Arbeiderpartiet vil se på tiltak som kan bidra til å beholde en større andel av studentene etter endt studietid, for å bevare kompetansen i byen og regionen.

Teknologi og gründerskap

Som teknologihovedstad har Trondheim et svært godt utgangspunkt for å skape nye fremtidige arbeidsplasser. Arbeiderpartiet vil bruke kommunens anskaffelser til å stimulere til innovative løsninger samt gi relevante bedrifter muligheter til å teste ut sine produkt og løsninger i kommunen. Vi ønsker å støtte lokale aktører samt tilby gode møteplasser for gründere, forskere, det etablerte næringsliv og potensielle investorer. Vi ønsker økt samarbeid med Ungt entreprenørskap, fylke og stat for å utvikle fremtidens arbeidsplasser.

Mat, lokale råvarer og reiseliv

Det trønderske matfatet er unikt og har bidratt til å sette regionen på kartet. Arbeiderpartiet har høye ambisjoner for Trondheim og Trøndelag som matregion med bønder, fiskere og oppdrettere som leverer råvarer i verdensklasse. Arbeiderpartiet vil følge ambisjonene i den lokale matstrategien, skape nye arbeidsplasser og styrke opplæringen innenfor mat og helse. En slik satsing vil gi ringvirkninger til andre næringer innenfor teknologi, hotell- og reiseliv og landbruk. Arbeiderpartiet vil sikre en god balanse i etablering av hoteller og serveringssteder, slik at vi kan sikre hele og faste stillinger samt unngå overetablering.

Grønne arbeidsplasser

Arbeiderpartiet vil stille strengere krav til et klimavennlig og bærekraftig arbeidsliv. Vi har behov for en omstilling i dagens næringer samtidig som vi legger til rette for utvikling av nye. Gjennom å ta i bruk allerede eksisterende kompetanse med ny teknologi vil vi kunne få en raskere klimaomstilling. Ved større omstillinger er det viktig at det tas hensyn til bedriftsdemokrati og et sterkt partssamarbeid for å trygge arbeidstakeres rettigheter. Arbeiderpartiet vil legge til rette for økt satsning på nye transportløsninger, energisparing, gjenbruk og avfallshåndtering.

Offentlige innkjøpsmakt

Det offentlige forvalter et stort ansvar med sine innkjøp av varer og tjenester. Vi skal gjennom offentlige innkjøp ta et større ansvar for å ivareta samfunnshensyn som å skape arbeidsplasser, bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Offentlige innkjøp skal bidra til å sikre innovasjon, klimavennlige løsninger og bidra til verdiskaping og arbeidsplasser i regionen. Arbeiderpartiet mener dette skal sikres i utarbeidelse av offentlige anbud og tildelingskriterier, samtidig som at ansatte skal ha høy kompetanse på offentlige anbud og innkjøp.

KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

Vi blir 30 000 nye innbyggere i Trondheim de neste 10 årene. Dette vil øke behovet for ansatte som leverer gode tjenester til befolkningen. Langt flere må jobbe heltid og kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver for å rekruttere nye ansatte. Trygghet, tett samarbeid med fagevegelsen og muligheter til å videreutvikle sin kompetanse vil være viktig som en attraktiv arbeidsgiver.

Den norske arbeidslivsmodellen ligger til grunn. Arbeiderpartiet skal styrke bemanningen i kommunen og vil fortsette å prioritere hele, faste stillinger. Det vil bidra til å heve kvaliteten på tjenestene og gi den enkelte arbeidstaker sikkerhet i hverdagen, samt at vi ønsker å redusere kommunens bruk av bemanningsbyrå. Arbeiderpartiet ønsker å videreføre ambisjonene i tillitsreformen, og styrke partssamarbeidet på alle nivåer i kommunen. Kommunen skal fortsette arbeidet med å bygge opp under et organisert og seriøst arbeidsliv (Trondheimsmodellen) og vil innføre krav om tariffavtale i alle ledd når eksterne aktører gjør arbeid for kommunen.

Trondheim skal være en heltidskommune hvor vi skal tilby hele, faste stillinger. Vi vet at fremtidens behov for arbeidskraft ikke tillater stor andel av deltid i kommunen. Heltid er bra for den enkelte arbeidstaker, samt at det gir et godt og stabilt tjenestetilbud, der vi bygger og beholder verdifull kompetanse hos kommunen. Heltidskulturen skal styrkes i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene og i tett samarbeid med tillitsvalgte på arbeidsplassen.

Trondheim kommune skal ha en økt satsning på fagarbeidere og være en attraktiv lærlingebedrift. Arbeiderpartiet vil også kjempe for en heltids- og jobbgaranti til alle lærlinger i kommunen etter endt fagbrev.

Trondheim kommune skal være en foregangskommune med tanke på tilrettelegging og ansettelse av mennesker med minoritetsbakgrunn, arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne, også i delte stillinger.

MILJØ OG KLIMA

Miljø- og klimakrisa er vår tids største utfordring og FNs klimapanel har slått fast at utslippskurven er nødt til å snu senest i 2024. Trondheim Arbeiderparti har store ambisjoner for miljø- og klimapolitikken og vil føre en politikk som får ned utslipp og som får med seg befolkningen. Derfor må naturvern og utslippskutt være en klar forutsetning for all politikkutvikling. I Trondheim har vi erklært klimakrise og Arbeiderpartiet vil følge opp ambisjonen om 80% kutt innen 2030. Vi ønsker å legge til rette for at folk i Trondheim skal leve gode liv hvor det lønner seg å ta klimavennlige valg.

Miljøpakken

Miljøpakkens tiltak må gjøre det enkelt å leve en miljøvennlig hverdag. Vi vil fortsette å stille strenge miljøkrav for å oppfylle nullvekstmålet og ambisjonene i byvekstavtalen. Vi vil bruke handlingsrommet innenfor Miljøpakken til å utvikle infrastruktur for fremtiden fortsette satsingene for å få flere til å gå, sykle eller reise kollektivt. Dette innebærer at vi eksempelvis må ha rask og rimelig buss med flere avganger. Vi er avhengige av å oppnå målene vi har satt oss i Miljøpakken, og Arbeiderpartiet vil være en pådriver for å styrke samarbeidet mellom kommune, fylkeskommune og stat.

Grønn boligbygging

Trondheim trenger flere nye boliger og utbyggingen må skje på en måte som ivaretar klima, miljø og natur. Dyrket mark er en viktig ressurs, og bør i så stor grad som mulig skjermes ved nye utbygginger. I tillegg til hvor det bygges, må vi ta hensyn til hvordan det bygges. Vi ønsker større satsing på klimanøytrale bygg- og anleggsplasser, solcelletak og grønne tak. Arbeiderpartiet vil også legge til rette for at flere kan ta i bruk solcelleteknologi, jordvarme og andre fossilfrie energikilder i langt større grad enn i dag. Vi må også sørge for gode ordninger for gjenbruk av materiale og ha større fokus på restaurering av gamle bygg.

Gjenbruk og resirkulering

Avfall fra husholdninger og næringsliv er en ressurs som skal utnyttes bedre. Når det nye sorteringsanlegget på Heggstadmoen kommer på plass har vi bedre systemer for å sortere avfall som sikrer større grad av gjenvinning. Det vil kunne bidra til å skape nye, grønne arbeidsplasser for fremtiden.

Sykkelbyen Trondheim

Trondheim skal fortsette å være en av landets fremste sykkelbyer. Vi må sørge for at flere både kan gå og sykle til jobb og fritidsaktiviteter. Arbeiderpartiet vil ha en storsatsing på sykkel gjennom flere og trygge sykkelveier, flere sykkelparkeringer og brøyting på vinterstid slik at det er mulig å sykle gjennom hele året.

BYUTVIKLING

Trondheim er en by i stor vekst, og hensynet til klima og miljø er helt sentralt i utbygging av nye boliger. For Arbeiderpartiet er det et mål at alle som ønsker å eie sin egen bolig skal få muligheten til det. Det må derfor bygges nok slik at folk kan kjøpe bolig til en overkommelig pris. Fortetting må skje på en måte som ikke forringer bomiljø og bokvalitet i eksisterende boligområder.

Midtbyen er hjertet av Trondheim og med folk skaper vi en levende Midtby. Derfor må det legges til rette for at langt flere kan bo og jobbe i Midtbyen. Midtbyen skal være et frodig og folkerikt sentrum med flere gågater fylt av folkeliv. Vi må skape og bevare flere grønne lunger med parker og møteplasser. Vi ønsker å utvikle flere aktive og attraktive områder, slik som Bakklandet, Torvet og Nordre, samtidig som vi sikrer tilgang for varelevering og håndtverkstjenester.

Arbeiderpartiet vil fortsette å utvikle bydelene med sentrumsfunksjoner, parker og fasiliteter som gjør bydelene mer attraktive å være i. For å få ned privatbiltrafikken og transportbehovet må vi bygge nye boliger i og rundt sentrum av bydelene med god kollektivdekning.

Gode lokalsamfunn der folk bor

Gode lokalsamfunn kan ikke vedtas politisk, det må vokse frem der folk bor. En stor del av Trondheims befolkning lever sine liv ut i de enkelte bydelene. Arbeiderpartiet er opptatt av å gi innbyggerne gode og likeverdige tjenester der de bor. Vi ønsker å legge til rette for at tjenester som krever nærhet til folk skal leveres lokalt i den enkelte bydel.

For Arbeiderpartiet er et godt lokalsamfunn et samfunn der innbyggerne opplever at de er likeverdige og har like muligheter. Alle må ha lik tilgang til kommunale tjenester og muligheten til å delta på aktiviteter uavhengig av økonomiske eller sosiale utfordringer. Arbeiderpartiet vil blant annet jobbe for et godt kollektivtilbud i hele kommunen med lav pris, gode utstyrssentraler og innholdsrike bibliotek i de ulike bydelene.

Det er en demokratisk rett å bli hørt. Kommunen må legge til rette for en aktiv involvering av innbyggerne, der man produserer velferd sammen med innbyggerne. Alle innbyggere har ulike ressurser som samfunnet trenger, de kjenner sitt nærmiljø og bydelens utfordringer. Kommunen må legge til rette for tydelige medvirkningsordninger, med aktiv lokal involvering. Det er et mål å ha høy politisk deltakelse ved valg og tydelig medvirkning mellom valgene. Det må vurderes nærmiljøråd ut i bydelene, med rett til å høres i saker av

lokal betydning. Arbeiderpartiet er opptatt av å styrke lokaldemokratiet og at avstanden mellom innbyggere og politikere blir mindre.

SOSIAL UTJEVNING

Et inkluderende arbeidsliv

Trondheim Arbeiderparti ønsker et trygt og inkluderende arbeidsliv med rom for alle. Vi ønsker et arbeidsliv som tar vare på unge arbeidstakere og som unngår at unge blir varig arbeidsledige. Alt for mange står helt eller delvis på utsiden av arbeidslivet i dag. Det er en av de viktigste oppgavene vi må løse, både for den enkelte som har behov for å forsørge seg selv, men også for samfunnet i sin helhet.

Arbeiderpartiet ønsker en større innsats rettet mot unge utenfor arbeidslivet gjennom arbeidstrening og arbeidserfaring. Det er viktig at alle har en meningsfull hverdag, derfor skal vi arbeide for flere lære- og praksisplasser for unge med nedsatt funksjonsevne. Samtidig må vi sørge for flere tilrettelagte arbeidsplasser i det ordinære arbeidslivet, i samarbeid med NAV og andre aktører. Arbeiderpartiet vil arbeide for at mennesker som står utenfor arbeidslivet mottar stønader som gir økte sjanser for å kunne lykkes i arbeidslivet. Gjennom å vedta levelige satser for ytelsene, vil flere få overskudd til å søke arbeid fremfor å søke nødhjelp.

Vi er alle på et tidspunkt i livet i kontakt med NAV, enten ved arbeidsledighet, ved sykdom eller når vi skal lande mykt som pensjonist etter et langt arbeidsliv. NAV må ha gode rammevilkår for å kunne ivareta viktige kommunale oppgaver for innbyggerne i Trondheim kommune. NAV har en viktig rolle i arbeidet med å forebygge utenforskap og marginalisering, og å jobbe for inkludering inn i arbeidslivet. NAV skal også være en trygg arbeidsplass for de ansatte.

Sosial boligpolitikk

For Arbeiderpartiet er en rett til bolig en fundamental rettighet i vårt velferdssystem. Arbeiderpartiet skal alltid stå i kampen for vanlige arbeidsfolk sin rett til å eie sitt eget hjem. Rimelig utleie gir flere muligheten til å spare opp midler til å kunne kjøpe sin egen bolig. Vi ønsker å benytte blant annet boligstiftelsene og andre non profit aktører i Trondheim til å

bygge ut tilbud med rimelig utleieboliger og leie før eie-ordninger. Dette kan skje gjennom salg eller videreutleie av kommunens boligmasse eller eventuelt ved salg av tomter, muligheten for lånegaranti og at kommunen kan yte bistand til prosjektering, planlegging og utvikling.

Kommunal bolig skal fortsatt være forbeholdt de med størst behov for bolig. Målet med å bygge ut en tredje sektor handler om å redusere utgiftene, og skape bedre overganger i boligmarkedet for de som er mest vanskeligstilt. Kommunen må satse mer på et variert tilbud for mennesker med utfordringer med rus og psykisk helse gjennom å styrke det boligsosiale teamet, utvide startlånsordningen og gi flere langtidskontrakter. Vi må bygge flere mindre boligkomplekser med heldøgns bemanning og helseoppfølging, samtidig må man se på kostnadsstrukturen og vurdere å endre prinsippet om kostnadsdekkende husleie.

KULTUR

Et fritt, sterkt og mangfoldig kulturliv er en av byggesteinene i et levende demokrati. Kunst og kultur påvirker hvordan vi forstår verden rundt oss, og bidrar til bedre folkehelse og økt livskvalitet. Trondheim har et rikt og spennende kulturliv, bygd opp gjennom mange års innsats fra profesjonelle kunstnere, frivillige aktører og offentlig og private bidragsytere. Arbeiderpartiets kulturpolitikk skal sørge for å gi alle like muligheter til kulturopplevelser og deltakelse, uavhengig av bosted og økonomi. Trondheim skal også være en foregangskommune innen seniorkultur, hvor vi vil videreutvikle Den kulturelle spaserstokken og få mer av kulturen ut i bydelen, på sykehjem og andre treffsteder for seniorer.

Vi er en by med stor internasjonal befolkning, med et mangfold av språk og kulturer. Arbeiderpartiet ønsker å styrke arbeidet med å ivareta den kulturelle kapitalen som denne delen av befolkningen representerer og gjennom å være samenes historiske hovedstad, Tråante

Barn- og ungdomskultur

Trondheim har ambisjon om å være Nordens beste kulturby for barn og unge. Vi skal videreutvikle barn- og ungdomskulturen innenfor kor, korps, band, dans- og teatergrupper samt nyere uttrykk innen spill og media. I tett samarbeid med relevante kulturorganisasjoner skal vi finne gode løsninger på behovet for egnede og rimelige øvingslokaler. Vi ønsker å fortsette økningen av potten til utstyrsfond til korps slik at flere barn og unge kan delta.

Arbeiderpartiet ønsker at alle ungdommer skal ha kort vei til en fritidsklubb gjennom å etablere fritidsklubb i alle bydeler med økt personaltetthet som har kompetanse på barn- og ungdomsarbeid.

Trondheim har landets største offentlige kulturskole. Vi vil fortsette å øke antallet friplasser i kulturskolen, få ned ventetiden og å styrke tilbudet ute i bydelene etter modell fra satsingen på Kolstad/Saupstad. Arbeiderpartiet ønsker også å se på muligheten for å integrere kulturskolen i skolen for å gi elevene en mer helhetlig og variert skolehverdag.

Kulturinstitusjonene

Trondheim har en rekke kunst- og kulturinstitusjoner som beriker oss som kulturby. Dette gjelder lokale, regionale og statlige institusjoner som teater, orkester, museer, konsertscener, festivaler og bibliotek, innenfor et bredt spekter av uttrykk. Arbeiderpartiet vil i større grad legge til rette for at disse institusjonene kan ta plass i bybildet og skape opplevelser for skoleelever, eldre og den øvrige befolkningen. Vi vil se på muligheten for å kunne formalisere flere samarbeid mellom kulturinstitusjoner og kommunens tjenester. Arbeiderpartiet skal fortsette sin innsats for at disse aktørene kan utvikle sin virksomhet og kreativitet videre.

Arbeiderpartiet vil fortsette dialogen med statlige myndigheter for å få større andel av statlige kulturmidler til Trondheim og regionen, slik det er formulert i Hurdalsplattformen.

Kulturnæring

De profesjonelle kunstnerne bidrar ikke bare til opplevelser, men også til økonomisk verdiskaping gjennom sine enkeltforetak og større selskap. Dette gjelder særlig innenfor film- og medieproduksjon, festivaler og arrangementer som gjennom året gjør Trondheim til et attraktivt reise- og opplevelsesmål. Arbeiderpartiet vil legge til rette for at flere, nye kreative næringer får muligheten til å etablere seg med gode vilkår i Trondheim. Vi må se på muligheten for å utvikle støtteordninger for kulturnæringer som er i etableringsfasen og innrette støtteordninger mot kulturaktører som har størst behov for hjelp fra fellesskapet.

I for mange år har kulturarbeidere måtte ta til takke med for dårlig arbeidsvilkår.

Arbeiderpartiet vil at Trondheim skal være en kulturby hvor profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere vil flytte til, gjennom en politikk som gir bedre lønns- og arbeidsvilkår.

Pilegrimsbyen

Trondheim er en historisk pilegrimsby og Nidarosdomen er Norges Nasjonalhelligdom.

Arbeiderpartiet vil fortsette pilegrimssatsingen i Trondheim og Trøndelag for å ivareta vår historiske og kulturelle arv, som vil spille en viktig rolle i den nasjonale tusenårsmarkeringen i 2030.

IDRETT

IDRETT

Idretten er en av samfunnets viktigste arenaer for inkludering av barn og unge og bidrar til bedre folkehelse. Arbeiderpartiet vil at alle barn skal få mulighet til å delta i en organisert fritidsaktivitet, uavhengig av familiens økonomiske eller sosiale situasjon. Arbeiderpartiet vil at Trondheim kommune i samarbeid med idrettslagene skal få ned prisen på kontingent og andre utgifter, samt utvide og videreutvikle ordninger med lån av utstyr. Det må være en målsetting at alle skal få muligheten til å delta på minst én fritidsaktivitet.

Idrettsanlegg og utstyr

Arbeiderpartiet vil sette av mer areal til idretten i årene fremover. Idrettsanlegg skal i hovedsak være nærmiljøanlegg for breddeidretten, samtidig som det må være anlegg tilrettelagt for toppidrett. Det er viktig at nærmiljø og lokale idrettslag får reell medvirkning ved utbygging av idrettsanlegg, slik at det kommer hele bydelen til gode. Vi vil sikre fortsatt gratis hall- og baneleie for kommunale idrettshaller, samtidig som vi skal bidra til å redusere idrettslagenes kostnader til bygging og fornying av baner,

Kostnadene til idrettsutstyr kan bli en så stor utfordring for foreldre at barn ikke får muligheten til å delta i idrettsaktiviteter. Arbeiderpartiet vil fortsette å styrke utstyrssentralene med flere utlånssentraler i bydelene, i samarbeid med frivilligsentralene.

Egenorganisert aktivitet

Fysisk aktivitet er viktig for folkehelsen og mange ønsker å være fysisk aktive uten å være organisert i et idrettslag. Vi opplever en større økning i egenorganisert aktivitet siste årene. Arbeiderpartiet ønsker flere ballbinger, skateparker, treningsstativer og lignende i bydelene slik at flere kan være fysisk aktive i egenregi. Det må gjøres i samarbeid med frivilligsentralene og frivillige organisasjoner i bydelene, slik at det sikres reell medvirkning.

Jakt, fiske og friluftsliv

Jakt, fiske og friluftsliv er en viktig del av vår kulturarv, men ikke minst en naturlig arena hvor de fleste i en eller annen form utøver fysisk aktivitet. Vi vil sammen med de ideelle jakt, fiske og friluftsansjoner, og gjennom trondheimsregionens friluftsråd arbeide videre med ytterligere tilrettelegging for aktivitet i kommunen og regionens skog og friluftsområder.

FRIVILLIGHET

Foreninger, lag og andre organisasjoner som i hovedsak drives ved frivillig arbeid gjør en uvurderlig innsats for Trondheims befolkning. Frivilligheten står sterkt og mange velger å bruke egen fritid på å gjøre andres liv rikere og bedre. Dette engasjementet skal verdsettes slik at frivillige kan bruke mer tid på aktivitet og mindre tid på administrasjon. Det kan være utfordrende å få god oversikt for både de som ønsker å bidra som frivillig, og for dem som ønsker samarbeid med frivillige aktører.

Arbeiderpartiet vil jobbe for bedre koordinering og tilgjengelighet samt sikre videreføring av støtteordninger. Ansvar for bistand og koordinering av frivillig innsats internt i kommuneadministrasjonen skal tydeliggjøres og stillingsandelen for frivillighetskoordinatoren skal økes. Arbeiderpartiet vil også ta initiativ for at kommunen oppretter møtearenaer der ulike organisasjoner, lag og foreninger kan dele erfaringer, knytte nettverk og organisere seg etter modell fra idretten. Vi skal også styrke arbeidet med å tilby det frivillige kulturlivet flere egnede øvingslokaler både sentralt og i bydelene. Frivillighetssentralene skal utvikles og styrkes, og være tilgjengelige for innbyggerne i bydelen.

STUDENTBYEN TRONDHEIM

Trondheim er en stolt studentby med nærmere 40.000 studenter som setter sitt preg på byen vår. Studentene fargelegger Trondheim med kunnskap og innovasjon, frivillighet og engasjement. Arbeiderpartiet har som ambisjon at Trondheim skal være Nordens beste studentby og denne ambisjonen forplikter oss til å drive en aktiv studentpolitikk.

Studenthelse

En god fysisk og psykisk helse er en viktig forutsetning for en god studietid. Den nylig offentliggjorde rapporten om studentenes opplevde livssituasjon er alarmerende lesning og vil kreve økt innsats både på statlig og kommunalt nivå. Arbeiderpartiet vil spesifikt styrke helsetilbudet for Trondheims studenter. Mange studenter som flytter til Trondheim har fastlege i kommunen de vokste opp i fordi de ikke får fastlege i Trondheim på grunn av lange ventelister. Studentøkonomien er trang og åpner ikke opp for muligheten til å benytte seg av private alternativ til fastlegeordningen, noe som gjør det utfordrende for studenter å oppsøke helsehjelp. Arbeiderpartiet vil styrke de kommunale legekantorene så flere studenter får tilgang til den helsehjelpen de trenger. Arbeiderpartiet vil arbeide for å styrke Samskipnadens refusjonsordninger for helseutgifter.

Psykisk helsehjelp i Trondheim kommune skal være åpent for alle innbyggere i byen. Derfor vil Arbeiderpartiet øke kapasiteten på psykisk helsehjelp i Trondheim kommune, i tillegg til å styrke Samskipnadens psykiske helsetilbud som et supplement til de kommunale tjenestene for studenter med psykiske plager. Alt for mange studenter opplever ensomhet. Arbeiderpartiet vil styrke sosiale lavterskeltilbud som når bredt for å skape inkluderende studentmiljø.

Studentidrett

En viktig del av en god fysisk og psykisk helse er trening og aktivitet. Arbeiderpartiet vil legge til rette for videreutvikling av studentidretten i Trondheim. Det vil vi gjøre gjennom å sikre arealer til studentidretten, både inne og ute, særlig i forbindelse med campussammenslåingen. Arbeiderpartiet vil videre arbeide for studentpriser på kommunale idrettsanlegg, og sørge for at studentidretten får like vilkår som barne- og ungdomsidretten i Trondheim. NTNUI sikrer bredt idrettstilbud for studenter, og Arbeiderpartiet vil støtte

NTNUIs anleggsprosjekter og inkludere studenter og studentidretten i kommunal planlegging av idretts- og aktivitetstilbudet. Vi ønsker å ivareta og forsterke lavterskeltilbud blant studenter slik at studenter kan ha tilbud om lavterskelaktiviteter ved campusene de studerer.

Studentboliger

Arbeiderpartiet vil sørge for at studentene i Trondheim har gode boligtilbud. Mangel på bosted skal ikke begrense utdanning. Studentskipnadens studentboliger skal være rimelige tilbud for studenter, som en grunnstein i byens studentvelferd. Arbeiderpartiet ønsker å styrke Studentskipnadens boligtilbud for å sikre en anstendig boligpolitikk for studentene i Trondheim.

Arbeiderpartiet mener det er viktig at leieprisene på studentboliger i regi av Studentsamskipnaden er på et nivå som sikrer rimelige botilbud til studenter. Dette vil samtidig ha en positiv påvirkning på leiemarkedet generelt, ettersom presset på det private utleiemarkedet blir mindre når studentene får et tilpasset tilbud. Arbeiderpartiet ønsker å styrke arbeidet med vedlikehold av eldre studentboliger, samtidig som vi vil sikre utbygging av nye studentboliger i samarbeid med Studentskipnaden. Dette ved å regulere tomter til studentboliger, redusere saksbehandlingstiden ved bygging av studentboliger, og jobbe for at Studentskipnaden får forkjøpsrett på eiendom til utvikling av studentboliger..

Campus

Arbeiderpartiet ønsker at Trondheim skal være en aktiv by med en levende, sentralt beliggende universitetscampus. Nøkkelen til en levende campus er å styrke velferdsfunksjoner som studentboliger, idrettsanlegg og barnehager i nærheten. I arbeidet med campussammenslåing er det nødvendig å utvide botilbudene i området rundt campus. Arbeiderpartiet vil prioritere arealer til nye studentboliger i campusområdet og sikre sentrale studentboligstrøk. Arbeiderpartiet vil også jobbe for god dekning av barnehageplasser i studentboligstrøkene og sikre arealer til studentidretten i nærheten. Arbeiderpartiet vil fortsette dialogen med statlige myndigheter for å få et bærekraftig campus på plass.

Kollektivtransport

Arbeiderpartiet vil senke prisene på studentbilletter på kollektivtransport i Trondheim. Kollektivtilbudet skal legge til rette for trygg ferdsel. Arbeiderpartiet vil utvide nattbusstilbudet og innføre studentpris på nattbussbillettene. Rutetilbudene i kollektivtransporten bør speile innbyggerne i Trondheims behov. Arbeiderpartiet vil styrke rutetilbudene til populære studentområder og campus i Trondheim og sikre flere avganger i eksamensperioder og andre viktige tider.

Studentersamfundet

Samfundet er den viktigste sosiale møteplassen for studenter i Trondheim slik det har vært siden det ble bygd i 1929. Studenter har helt siden 60-tallet ønsket å utvide Samfundet for å få plass til byens stadig voksende studentmasse. Nå skal Samfundet endelig bygges ut. Samfundet har en ledende rolle i studentfrivilligheten som Arbeiderpartiet ønsker å løfte fram og styrke. Arbeiderpartiet støtter Samfundets nybygg som et av de viktigste tiltakene for å sørge for at Trondheim ikke bare blir Norges, men også Nordens beste studieby.

PARLAMENTERISME

Arbeiderpartiet støtter innføring av parlamentarisme i Trondheim. Det vil gi innbyggerne og de folkevalgte større innflytelse over utviklingen. Gjennom et parlamentarisk system vil de folkevalgte få en bedre oversikt over driften i kommunen, og slik bedre kunne styre det daglige tjenestetilbudet til byens innbyggere. Parlamentarisme vil også gjøre politikernes beslutninger mer synlige, og det vil bli lettere å få frem de ulike politiske skillelinjene. Slik gjør vi også lokaldemokratiet enklere, mer oversiktlig og mer ansvarlig.